

Więści z kraju

Wyzwanie dla przyrodników - nowe możliwości w ochronie rzek, jezior, wód podziemnych

W styczniu br. Polska transponowała do prawa krajowego wymogi Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Dyrektywy Powodziowej. Znowelizowana ustawa Prawo Wodne obowiązuje od 18 marca. Stwarza nowe możliwości w ochronie przyrody wód oraz ekosystemów zależnych od nich.

Ustawa kładzie nacisk na osiągnięcie do grudnia 2015 r. celów środowiskowych dla wód określonych w tzw. *planach gospodarowania wodami w dorzeczach*. I tak dla naturalnych części wód należy osiągnąć tzw. *dobry stan wód*, dla wód silnie zmienionych i sztucznych - *dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód*, zaś jeżeli wody leżą w obszarach chronionych, to do grudnia 2015 r. obowiązkiem jest osiągnięcie *norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których obszary te zostały utworzone*. Osiągnięcie dobrego stanu naturalnych części wód obejmuje kryteria biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne.

Wodom leżącym na obszarach chronionych zarządcy wód powinni zapewnić właściwe warunki wodne do osiągnięcia celów ochrony rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych oraz do osiągnięcia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków chronionych w obszarach Natura 2000.

Zgoda na realizację przedsięwzięć oddziałujących na wody będzie uzależniona od tego, czy nie uniemożliwi ona osiągnięcia tych celów środowiskowych. Ustawa przewiduje wyjątek od tej reguły - będzie on dotyczył przedsięwzięć o nadrzędnym interesie publicznym, które muszą być ujęte poza tym w planie gospodarowania wodami. Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych również będzie uzależnione od zapisów w planach gospodarowania wodami. Co więcej, od listopada 2010 r. w zasadzie wszystkie inwestycje w wodach są ujęte na liście przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, czyli wymagają uzyskania decyzji środowiskowej.

Klub Przyrodników opracował uaktualnioną broszurę „Jak troszczyć się o rzekę” (dostępna pod adresem kp.org.pl/pdf/poradniki/jak_troszczyc_sie_o_rzeke.pdf), gdzie przyrodnicy znajdą wskazówki, jakie kroki podejmować w celu ochrony ekosystemów rzecznych.

(Klub Przyrodników)

Józef Chełmoński, „Kuropatwy”, olej na płótnie, 1891, Muzeum Narodowe, Warszawa

Koniec strzelania do zajęcy i kuropatw?

Minister Środowiska przygotował Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne. Nowelizacja rozporządzenia ma na celu objęcie całoroczną ochroną (moratorium) zajęcy szaraków i kuropatw, które nadal będą miały status zwierząt łownych. Populacja tych gatunków drastycznie spadła, pomimo prób zwiększenia ich liczebności poprzez redukcję populacji lisa (!).

Według Ministerstwa, populację zajęcy szacuje się obecnie na 540 tys. osobników (na początku lat 90. było ponad 1,2 mln), zaś kuropatw na 380 tys., co w porównaniu z początkiem lat 90. daje 2,5 razy mniejszą liczbę osobników. Myśliwi „pozyskali” w 2009 r. 19 tys. zajęcy i 12 tys. kuropatw.

Jak podaje w uzasadnieniu tego projektu Minister Środowiska, na obniżenie liczebności populacji tych gatunków nałożyło się kilka czynników: nieodwracalne zmiany w środowisku bytowania zwierzyny, wielkoobszarowe rolnictwo i zmiany struktur upraw rolnych oraz drapieżnictwo. Wśród drapieżników mających wpływ na liczebność tych gatunków wymieniono: jenoty, borsuki, ptaki drapieżne, krukowate, lisy oraz „zdziczałe” psy i koty. Głównym drapieżnikiem według Ministerstwa jest lis, którego liczebność ciągle rośnie, pomimo wdrożenia strategii „pozyskiwania” tego gatunku. Wzrost liczebności lisa spowodowany jest z kolei zwalczaniem wścieklizny wśród osobników tego gatunku.

(Ministerstwo Środowiska)

Więcej ptasich obszarów Natura 2000

4 lutego br. ukazało się rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Powołuje ono trzy nowe OSO: Góry Izerskie PLB020009, Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010 i Bagno Pulwy PLB140015, a także powiększenie jednego istniejącego OSO – Ostoja Warmińska PLB280015. Jak podaje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, nowe ostoje powołano celem ochrony gatunków ptaków takich jak *cietrzew*, *sóweczka*, *włochatka*, *derkacz*, *bocian biały*, *orlik krzykliwy*, których siedliska w dotychczas wyznaczonych OSO ucierpiały na skutek realizacji inwestycji drogowych lub działań związanych ze zmianą sposobu użytkowania gruntów.

Rozporządzenie reguluje poza tym kwestie formalne zarządzania ostojami ptasimi w granicach Wolińskiego Parku Narodowego oraz położonych na polskich obszarach morskich.

W chwili obecnej na terenie Polski wyznaczono 144 obszary specjalnej ochrony ptaków, o łącznej powierzchni 55 711,7 km².

Opracowanie: Karina Nowicka-Kudłacz